

REVISAR

LES REVISTES

Quan se m'ha demanat (i m'ha afalagat) de col·laborar en el primer número d'aquesta revista, nascuda i crescuda (esperem) a Granollers, he pensat immediatament —i no pas per osmosi vallesana— en una aventura semblant i distinta a la vegada. Era cap als anys seixanta que, encara que sembla patrocinar-se un cert oblit col·lectiu, eren uns anys durs, en especial perquè és totalment frívola la dita contemporània de "amb Franco vivíem millor". Excepció feta dels estraperlistes (sovint promotors immobiliaris) als anys seixanta ningú no vivia millor. Vivíem, però, i ho intentàvem fer de la millor manera possible. En el meu cas, entre moltes d'altres coses, vaig participar molt intensament en la creació d'una revista de Rubí (aleshores jo era ciutadana de Terrassa; ara també, sense exercir massa, però). La veritat és que, més que de Rubí, era a Rubí, una cosa distinta, perquè algú havia detectat la bona fe d'un rector i la possibilitat d'assaltar un palau d'hivern: el full dominical de la seva parròquia. La revista —o el full diocesà, com vulguem— es va dir **L'Endemà** (a l'època o li posaves optimisme a tot o ja podies plegar). Va durar quatre números: la reproducció d'una "Virgínia assassinada" (no cal témer res, no era la Woolf) de Modest Cuixart, exhibida i venuda (penso) a la Galeria René Metras de Barcelona en el marc d'una exposició esplèndida. L'artista, Cuixart, fins i tot va tenir la gentilesa de deixar-nos els fotolits, per qüestions del nostre estalvi. El pèl públic de la tal Virgínia, però, a la porta de l'església de Rubí va acabar l'aventura. Els col·laboradors —o alguns d'ells— hem continuat fent el que allí vam fer: dissenyar, escriure, etcètera... i ben segur, en la nostra carrera hi ha un deute per aquell efímer "endemà" de Rubí.

Ho sap tothom i és profecia, que va dir el mestre J.V. de Sarrià i del món, que la premsa l'endemà (sense revista) de la seva publicació, ja és una mena d'arqueologia. No crec que passi el mateix amb les revistes, que conviden, en la confecció, a més meditació que el diari i, en la recepció, al col·leccionisme. Només cal, al meu entendre, saber imposar art —o intenció artística— a la immediata (o precipitació), a la localitat (o xenofòbia o, també, deliri de melic). Per altra banda, què seria de la literatura (i, naturalment, porto l'aigua al meu molí) del nostre segle sense les diverses revistes que l'han conformada? Segurament, tindríem, per exemple, un segle literari sense modernitat (recordem com es va publicar primerament el famós **Ulisses** joycià). Les revistes periòdiques, que no sols van sorgir de París o de Berlín, sinó dels punts més increïbles a l'època, algunes als Estats Units quan, per rar que ens sembli, la cultura nord-americana era vista com una subcultura de la qual calia emigrar fent el viatge no per a l'Índia